

Kedves Testvérek!

Jézus tipikusan abba a helyzetbe kerül, mint a viccbeli nyuszika, amikor a farkas és a róka elhatározzák, hogy megverik. Ha van a fején sapka, akkor azért, ha nincs, akkor meg azért.

Ebben a viccben az a szomorú, hogy megtörtént. Raj Tamás rabbi – emléke legyen áldott – a kommunizmus alatt járt szó szerint így. Népszerű rabbi volt, sokat tett azért, hogy a zsidóságot a nem zsidók megismerhessék. Zsidók és nem zsidók egyaránt tisztelték. Szegeden szolgált, fiatalokat vonzott be a zsinagógába. Gyanúba hozták, hogy jugoszláv kapcsolatai révén segíti az Izraelbe disszidálókat. Félre kellett állítani.

Elkérték a zsinagógát Madách Imre *Mózes* című darabjának bemutatójára. Raj Tamás oda is adta. Ekkor jött a kérdés: Fognak-e viselni kipát az előadásban szereplő színészek, akik közt vannak nem zsidók is? Ha igen, Raj Tamás cionista propagandát folytat, hatóságilag üldözendő! Ha nem, akkor hitközségi vonalon intéztetik el, mert megszejteltette a zsinagógát. Egy visszaemlékezőnek az rémlik, hogy Raj Tamás egy frappáns megoldást választott: kivitte az előadás előtt a Tóra tekercsüket. Így formailag ugyan megúszhatta volna, de az eljárás megállapította, hogy „nem volt mindig mindenkinek a fején sapka”... A rabbit ellehetetlenítették, egy ideig nem is szolgálhatott rabbiként.

Jézust ugyanilyen helyzetbe akarták hozni az adóval kapcsolatban. Ez a fajta adó, amiről szó van, egyenesen a császári kincstárba került, tehát ebből sem út, sem vízvezeték, sem közbiztonság nem lett, amiknek pedig még a Júdea Népe Front is örülhetett. Jézus korában volt egy elképzelés, hogy ezt a fajta büntetőadót a Messiás első intézkedésével meg fogja szüntetni. Vagyis, ha Jézus az adó befizetését javasolja, akkor nem Messiás – legalább is nem a nép szerinti. Ha viszont ellenzi az adófizetést, akkor Róma ellen buzdít. Ha van a fején sapka, akkor azért, ha nem, akkor meg azért.

Jézus kér egy pénzdarabot – érdemes megfigyelni, hogy nála magánál ezek szerint nem volt, de azoknál, akik törbe akarták csalni, volt egy ilyen érme. Ezt az érmét tartva mondja ki a híres mondatot:

„Akkor hát adjátok meg a császárnak, ami a császáré – az Istennek pedig, ami az Istené!”

Próbálták ezt úgy magyarázni, hogy ez későbbi keresztény betoldás, amikor már Rómával jóban akartak lenni. Értelmezték úgy, hogy Jézus is arra tanít: fizess be az adót, akkor is, ha ötágú csillag van a pénzen - amivel

én is, és közülünk elég sokan fizettünk. Az az ötágú csillag, ami az idegen és magyar elnyomók egyenruháján is ott volt.

Ennek az adópénznek a felmutatásával Jézus éles határt húz a császár és Isten között. A *császár* szó alatt érthetünk persze minden istenellenes hatalmat, minden olyan problémát, gonosz erőt, ami minket vagy szeretteinket kínoz. Ha közel megyünk Jézushoz és az érméhez, látni fogjuk, hogy mi az Istené, és mi a császáré. Az érmén ugyanis ez a felirat szerepelt: *Tiberius császár az isteni Augustus imádatra méltó fia*. A hátoldalon pedig ez állt: *Pontifex maximus*, vagyis: főpap.

Ezek a feliratok mutatják meg, hogy hol a határ a két szféra között, kinek mivel tartozunk, különösen olyan nehéz helyzetekben, amibe Jézus akarták beleszorítani.

Ilyen helyzetekben gondoljunk arra, amit az olvasmányból hallottunk: *Én vagyok az Úr, és senki más. Rajtam kívül nincs más isten*. Vagyis ezek a nehéz helyzetek, életünk minden problémája, az a legnehezebb teher is, amit évek óta, talán születésünk előtti idők óta cipelünk, ott van Isten kezében. Istené a hatalom, Ő úgy cselekszik, ahogy akar. Lehet, hogy emberek elterveznek valamit, azt végbe is viszik, abból nekünk bajunk lesz: de egyedül Isten az Úr. Az ő kezében van a történelem, akkor is, ha egyes emberek, gonosz erők úgy vélik, hogy azt csinálhatnak, amit akarnak. Az Ószövetség vége felé jelenik meg az apokaliptika műfaja, mely az Újszövetségben is helyet kap. Ennek a műfajnak a fő tanítása: a sok megpróbáltatás között se feledd el, hogy Isten minderről tud, ott van benne veled, az lesz a dolgok kimenetel, amit ő eltervez. Vagyis a császárnak, az ellenünk törő erőknek, szenvedélyeknek azt adjuk meg, hogy elismerjük, van egy Istentől korlátozott hatalmuk – de Isten az Úr, úgy megy az üdvtörténet, ahogy ő akarja.

Az, hogy Isten az Úr, azt is jelenti, hogy ő Örök. Jézus kérdésében, hogy *kinek a képe van rajta*, az is benne van, hogy épp most ki a császár. Épp most ki az, aki istenként tisztelteti magát, egy birodalmat igazgat, de aztán megöregszik, megbetegszik, vagy legyilkolják, és majd más hiszi magát istennek. A császáré, a gonosz erőké: a múlandóság. Minden mondvacsinált isten múlandóságát láthatjuk, minden szenvedés között gondolhatunk arra, hogy ideiglenes hatalma van fölöttünk a Gonosznak – mi pedig örök életre vagyunk hivatalosak, amely már itt, a földön elkezdődik.

Az érme hátoldalán, ahogy már mondtam, ez állt: *Pontifex maximus*. Főpap. Vagyis, ha valamit el akarsz érni, ő a közvetítő. Ha könnyebb életet akarsz, lépj be a Pártba, abba a szervezetbe, amitől az egész életed nehéz. Ha másnapos vagy, igyál egy gyógsört, unikumot, igyál szeszt, épp azt,

amitől félrement az életed. Sokat köhögysz? Szívj más fajta cigit, de mindenképp szívj. A gonosz úgy mutatja be magát, mint az egyetlen kiutad.

Egyes kutatók azt mondják, hogy a mai evangéliumi szakasz a Templomban játszódik, annak az udvarán kerül elő a Pontifex maximumos feliratot hordó pénz. És Jézus, az igazi Főpap tartja ezt a kezében. Istennek megadni, ami az Istené: hagyni, hogy az Ő Főpapja legyen a közvetítő. Hagyni, hogy ő adjon igazi megoldást a császár álmegoldásaival szemben.

Kedves Testvérek! A mi főpapunk, Jézus végig hű maradt az Atyához, akkor is, amikor lett volna lehetősége menekülni, akkor is, mikor a Kísértő rá akarta venni, hogy szálljon le a keresztről. Ennyire mindent az Atyára bízott. Megadta a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené: elszenvedte azt a halált, amit a vallási és politikai hatalom mért rá, de Istenben bízva tudta, hogy ez is csak ideig tartó szenvedés, hogy a végső szót az Ő történetében is az Atya mondja ki. Ebből lett az Ő feltámadása, ezért lehetünk mi itt ma megváltott keresztényként együtt.

Testvérek, a mi Főpapunk, az Atya imádatra méltó Fia szavával, életével és váltságahalálával arra tanított minket, hogy adjuk meg Istennek, ami az Istené: annak elismerését, hogy Ő az ő kezében van az életünk, mert Ő igazi Úr, és nem a gonosz erők. **Lássuk meg a** nehéz helyzetekben is, hogy a rossz múlandó, de Isten és az ő szeretete örök; és Jézus Krisztuson, a mi egyetlen Főpapunkon keresztül közeledhetünk Hozzá.

Úgy legyen, ámen.